

życie jest bezcennym darem

**Badania profilaktyczne
finansowane przez
Lubelski Oddział Wojewódzki
Narodowego Funduszu Zdrowia**

**Program Profilaktyki Raka Piersi
dla kobiet w wieku 50-69 lat**

**Badania są bezpłatne i nie wymagają skierowania,
w ramach programu mogą być wykonywane
co 2 lata.**

**Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy
dla kobiet w wieku 25-59 lat**

**Badania są bezpłatne i nie wymagają skierowania,
w ramach programu mogą być wykonywane
co 3 lata.**

ZASADY REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI RAKA PIERSI

► Cel programu

Celem realizacji programu jest obniżenie wskaźnika umieralności z powodu raka piersi do poziomu osiągniętego w przodujących w tym zakresie krajach Unii Europejskiej oraz podniesienie poziomu wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka sutka i wprowadzenie na terenie całego kraju zasad postępowania diagnostycznego.

► Opis problemu zdrowotnego

Rak piersi jest najczęściej występującym nowotworem złośliwym u kobiet. Stanowi około 20% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe u Polek a ryzyko zachorowania wzrasta po 50 roku życia.

► Kto może korzystać z programu

Program skierowany jest do kobiet w wieku 50-69 lat (rocznikowo), które nie korzystały z badania mammograficznego w ciągu ostatnich 24 miesięcy oraz do tych, które otrzymały pisemne wskazanie do wykonania ponownego badania mammograficznego po upływie 12 miesięcy. Powodem ponownego badania mogą być czynniki ryzyka: rak piersi wśród członków rodziny (u matki, siostry lub córki) oraz mutacje w obrębie genów BRCA1 lub/i BRCA 2.

Badanie mammograficzne jest bezpłatne, nie wymaga skierowania. Kobieta może się zgłosić na nie sama lub po otrzymaniu zaproszenia.

Badanie jest bezpieczne i bezbolesne.

Na badanie należy przynieść poprzednio wykonane zdjęcie mammograficzne w celu porównania.

► Kryterium wykluczające

Programem nie mogą być objęte kobiety, u których wcześniej zdiagnozowano w piersi zmiany nowotworowe o charakterze złośliwym.

Program składa się z dwóch etapów:

I. Etap podstawowy – badanie mammograficzne

Badanie mammograficzne obejmuje wykonanie dwóch zdjęć każdej piersi oraz opis badania. W przypadku konieczności wykonania dodatkowych badań, lekarz kieruje pacjentkę do etapu pogłębionej diagnostyki i informuje ją, gdzie takie badania są wykonywane.

II. Etap pogłębionej diagnostyki – porada lekarska, mammografia uzupełniająca lub USG piersi, biopsja

Wskazanie dalszych procedur diagnostycznych i leczniczych

Kobiety, u których rozpoznano raka piersi lub inne schorzenia wymagające leczenia specjalistycznego, są kierowane (poza programem) na dalszą diagnostykę lub leczenie, do placówek medycznych posiadających z NFZ umowy w odpowiednich rodzajach świadczeń.

Jak można skorzystać z badań?

Bezpłatną mammografię w ramach programu można wykonać w pracowni mammograficznej stacjonarnej lub w mammobusie, które podpisały z NFZ umowę na realizację programu. Wystarczy zgłosić się osobiście lub umówić na wizytę telefonicznie.

ZASADY REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI RAKA SZYJKI MACICY

► Cel programu

Celem realizacji programu jest zmniejszenie wskaźnika umieralności kobiet z powodu raka szyjki macicy do poziomu osiągniętego w przodujących w tym zakresie krajach Unii Europejskiej oraz podniesienie poziomu wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wprowadzenie na terenie całego kraju jednolitego modelu postępowania diagnostycznego.

► Opis problemu zdrowotnego

Rak szyjki macicy jest szóstym, co do częstości, nowotworem u kobiet w Polsce- stanowi 10,7% nowotworów kobiet. Rocznie ok.1700 kobiet umiera z tego powodu (według rejestru nowotworów 2009 r.)

► Kto może korzystać z programu

Program profilaktyki raka szyjki macicy skierowany jest do kobiet w wieku 25-59 lat (rocznikowo), które nie wykonały badania cytologicznego w ciągu 3 lat. U kobiet obciążonych czynnikami ryzyka: zakażonych wirusem HIV, przyjmujących leki immunosupresyjne, zakażonych HPV- typem wysokiego ryzyka, badanie jest wykonywane co 12 miesięcy. Kobiety młodsze niż 25 lat i starsze niż 59 lat, mogą skorzystać z badania cytologicznego w ramach porady udzielonej przez lekarza specjalistę.

Zrób to dla siebie

Świadczenia zdrowotne na poszczególnych etapach realizacji Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy:

I. Etap podstawowy – cytologia

Etap podstawowy to pobranie materiału do przesiewowego badania cytologicznego. Świadczenie to jest realizowane w poradni ginekologiczno- położniczej. Materiał jest następnie przesyłany do pracowni cytologicznej w celu dokonania oceny preparatu.

II. Etap diagnostyczny

Etap diagnostyczny polega na ocenie mikroskopowej materiału cytologicznego w pracowni cytologicznej wyłonionej w drodze konkursu ofert. Po zbadaniu preparatu wynik jest przesyłany do poradni, która pobrała materiał do badania.

III. Etap pogłębionej diagnostyki

Jeżeli wynik badania cytologicznego jest nieprawidłowy, lekarz ginekolog- położnik stosuje odpowiednie leczenie lub kieruje pacjentkę na dalszą diagnostykę, która jest badanie kolposkopowe, wykonywane w ramach Programu. W przypadku konieczności zweryfikowania obrazu kolposkopowego, pobierane są celowane wycinki do badania histopatologicznego. Na tej podstawie podejmowane są decyzje dotyczące dalszego postępowania diagnostyczno-leczniczego: skierowanie do leczenia lub określenie terminu kolejnego badania cytologicznego.

Wskazanie dalszych procedur diagnostycznych i leczniczych

Kobiety, u których rozpoznano raka szyjki macicy lub inne schorzenia wymagające leczenia specjalistycznego, zostają skierowane (poza programem) na dalszą diagnostykę lub leczenie do placówek medycznych posiadających z NFZ umowy w odpowiednich rodzajach świadczeń.

Jak można skorzystać z badań?

Profilaktyczne badanie cytologiczne można wykonać w każdym gabinecie ginekologicznym, który udziela świadczeń w ramach umowy z NFZ. Do ginekologa nie jest wymagane skierowanie.

**Profilaktyka dziś
to
zdrowie na jutro**

Wykaz wszystkich miejsc, gdzie można wykonać mammografię, cytologię, jak również miejsca stacjonowania mammobusów, znajdują się na stronie www.nfz-lublin.pl

Więcej dowiesz się dzwoniąc pod numer Infolinii Lubelskiego Oddziału NFZ 81 194 88